

Vertaling van Psalm 84 vanuit de praktijk van OMDUW

Op basis van vier passages uit de uitleg van Thea Peereboom

“Hoe wordt de rode mantel van Sint-Maarten geproduceerd?”

Impressie 1:

Het laatste jaar komen er veel arbeidsmigranten naar het spreekuur van Omduw, vooral mensen uit voormalig Oost-Europa. Ooit kwamen ze hiernaartoe om te werken en vonden tegelijkertijd onderdak via hun werkgever. Sommigen werken hier al meer dan tien jaar. Zo ook M., met wie ik na het spreekuur naar de telefoonwinkel loop. We communiceren met een beetje Engels en veel handen en voeten. In Polen was er een groot gezin, een klein huis en geen werk. De beslissing om naar Nederland te komen neem aan in kassen of in de tuinbouw. Maar op een dag kreeg hij te horen dat hij niet meer nodig was en was hij ook zijn onderdak kwijt en is hij niet meer verzekerd. Sinds die tijd is het overleven. Terug naar Polen wil hij niet. Ik krijg de indruk dat het voor hem gezichtsverlies betekent. Hij wil niets liever dan hier werken, maar werk voor langere tijd is er niet. Er is wel los werk, waarvoor je kunt worden opgeroepen. Dat gebeurt via de telefoon. Maar in de nachtopvang waar hij slaapt, is zijn telefoon gestolen. Zonder telefoon geen werk, zonder werk geen geld, zonder geld geen nieuwe telefoon. Zodoende klopt hij aan bij Omduw en omdat hij een aangifte bij de politie kan overleggen, zijn we hem ter wille. Ik vraag wat voor werk hij gaat doen. Maakt niet uit, zegt hij, pakjes bezorgen, auto's spuiten, een distributiecentrum... alles is goed. Ik denk: flex- of oproepcontract, lange dagen, laag loon, matige arbeidsomstandigheden... maar ik wens hem veel succes.

Impressie 2:

Abdelrahman komt ook uit Algerije, is ongedocumenteerd en hoopt met los-vast-werk te overleven. Hij was hier ook vorige maand. Hij is positief omdat hij tijdelijk huisvesting heeft in een kraakpand met warm water en niet meer in een auto van een vriend hoeft te slapen. We geven hem een AH-bon om voedsel te kopen voor de eerste dagen.

Impressie 3:

Rachida uit Marokko, is er voor het eerst. Na 6 jaar op straat kon ze een tijdje als mantelzorger iemand voorzorgen en daar ook wonen. Toen degene overleed, kwam ze bij de nachtopvang Stadsbrug terecht, waar ze werd aangerand in de badkamer. Ze wil niet langer van de opvang gebruik maken en werd onderkoeld op straat gevonden door hulpverleners. Ze mag er voor 5 dagen gebruik mag maken van het noodbed en heeft twee nachten achter de rug waar ze goed heeft kunnen slapen. Ze gebruikt medicijnen tegen depressie en psychoses. Ze durft (nog) niet te denken aan de dag waarop ze het noodbed weer moet verlaten en weer op straat terecht komt. Haar telefoon is kapot zodat ze geen contacten met anderen kan onderhouden. Ze kan met onze hulp bij de webshop vandaag een nieuwe op te halen. Ze is blij met deze hulp en ervaart het als geschenk uit de hemel.

Impressie 4:

Sinds een paar jaar hebben we als Omduw dankzij de diaconieën in Utrecht een extra potje voor huurproblemen. Het moet dan wel gaan om tijdelijke problemen te overbruggen. Een voorbeeld hiervan is een Filipijnse dame die al jaren in Nederland woont en werkt, zonder een verblijfsvergunning. Ze huurt een kamer en woont daar met haar dochter. Ze werkt bij particulieren waar ze schoonmaakwerk doet. Ze kunnen het hoofd boven water houden. Afgelopen zomer lukte dat even niet meer. Haar klanten waren op vakantie en gaven een voor een aan dat ze 'deze maand niet hoefde te komen'. Voor Teresita betekende dat geen vakantie, maar een groot probleem. Met wat ze verdient, lukt het haar niet om een buffer op te bouwen. Mensen als Teresita huren vaak een kamer bij iemand die een uitkering heeft. Als ze een keer de huur niet kan betalen, wordt gelijk gezegd dat ze kan vertrekken. Door onze steun zijn Teresita en haar dochter zijn afgelopen zomer in ieder geval niet op straat beland.

Impressie 5:

Het is vrijdagochtend en 36 graden. Er staan 6 afspraken voor deze ochtend. Na een half uur klopt de eerste bezoeker aan. Een grote man, nat van de hitte. Hij is naar ons 'gestuurd' door Herstart met de vraag of wij een bril willen betalen. We hebben de tijd en bieden hem water aan. Hij komt uit Roemenië en spreekt een paar woorden Engels. Hij is hierheen gekomen om te werken. In de vleesindustrie. In Rotterdam. Hij wil ons wel een foto laten zien. Het blijkt het logo van een slachthuis. Van het werk zelf mocht hij 'natuurlijk' geen foto's maken. Na jaren slachthuis was hij terecht gekomen bij een tomatenkweker. Daar moest hij de godganse dag metershoge planten 'dieven'. Planten opschonen. Dat was niet lang vol te houden. Iemand van Herstart wil hem nu helpen om bij PostNL te solliciteren; 's nachts pakjes sorteren. Daarvoor heeft hij die bril nodig. En liefst een dak boven zijn hoofd want op dit moment slaapt hij buiten. Dat is overdag nog lastiger dan 's nachts. Het is een duidelijk verhaal. Natuurlijk willen wij die bril betalen. Maar wij hebben geen la met brillen – ik geloof dat hij dat wel verwacht had – dus moet hij naar een opticien. Daar moet hij zijn ogen laten meten en een offerte vragen. Dan een nieuwe afspraak bij Omduw maken. We gaan dan met hem mee; betalen de rekening en een week of wat later kan hij dan de bril ophalen. Dan gebeurt er iets raars. Ineens haakt hij af. Misschien snapt hij ons voorstel niet. Dus schrijven we alles op een papier en op zijn telefoon maken we een routekaartje naar Hans Anders. Daar kan hij onze brief laten zien. Maar zijn interesse is weg. Voor ons is het gissen: wil hij niet als een kind met een briefje op pad gestuurd worden? Heeft hij moeite met lezen? Snapt hij het hele concept van een offerte niet? Hij lijkt het per se vandaag te willen afwerken; leeft hij eigenlijk wel in Utrecht? Hij vertrekt. We blijven een beetje beduusd achter. Informeren de ploeg van komende week dat hij misschien weer langskomt. Maar eerlijk gezegd lijkt ons de kans klein. En zoals zo vaak na een spreekuur komt de film nog een paar keer voorbij in mijn hoofd: wie was deze man? Wat bedoelde hij? Wat deed ik? Goed of onhandig?

“Luisteren is geen liefdadigheid, maar een democratische plicht”

Pleisters plakken, noemen we het wat we met Omduw doen. Een structurele oplossing voor de complexe problemen die langskomen, kunnen we niet bieden. Dat irriteert en maakt soms machteloos. Er moet eigenlijk recht gedaan worden. Maar hopelijk wel een zetje in de goede richting, of een lichtpuntje in de dag.

Door de individuele verhalen op ons wekelijks spreekuur op vrijdagochtend aan de achterzijde van de Oude Gracht, klinkt het gemis van elementaire voorzieningen op een humaan bestaan. Te weinig opvang in de winter, te weinig betaalbare woningen, kluisjes om je waardevolle spullen op te bergen en diefstal van mobiel, spullen en papieren te voorkomen, recht op medische voorzieningen en tijdelijke financiële steun als je door je werkgever per direct op straat staat, voldoende en veilige noodopvang, een vangnet voor ouderen zonder verblijfspapieren, geen boetes als je op straat moet slapen, en wellicht in de nabije toekomst ... hitte-opvang. Met andere organisaties als GOUD, het Leger des Heils en de Tussenvoorziening bepleiten we bij de gemeente om de mantel van barmhartigheid met deze voorzieningen uit te breiden in samenspel met vrijwilligers en particuliere fondsen van de welgestelden uit.

“Ik kom van ver, recht door de wanhoop en nu ben ik hier. Mag ik hier zijn. Dat is alles wat ik vraag”

Kennen we de mens die aan onze poort zit? Die meeverhuisde van de Janskerk naar de Pieterskerk. En mens met vele verhalen, zijn waarheid. Een arbeidsmigrant uit Roemenië, zwervend door Europa op zoek naar een bestaan voor hem en zijn gezin. Kennen wij zijn naam? Wat roept hij bij ons op.

Het ongemak van zijn trieste blik en de beperkte taal om met hem te communiceren. Een goed gevoel om iets te kunnen geven? Afkeer, irritatie, maak wat van je leven?

En: wil hij zich echt laten kennen, of heeft hij al te veel teleurstellingen opgelopen van uitbuiting en afwijzing dat zijn vertrouwen blijvend is geschaad?

Daar zit een mens, met mijn koffer met de meest noodzakelijke spullen om te overleven. Ziet hij de kerk met gulle gevers als verdienmodel om te overleven of zoekt hij toenadering en contact? Eén ding is duidelijk: als je bedelt op straat dan ben je een diepe schaamte en radeloosheid voorbij. Vragen naar zijn vragen naam en hoe het gaat en wat hij nodig heeft, een kopje koffie aanbieden of wat te eten. Hem stimuleren om de wegen naar hulp te bewandelen, dat is wat we kunnen doen. Een glimp van liefde zou ik zeggen. Maar altijd houdt de mens een eigen verantwoordelijkheid en keuze om zijn eigen weg te gaan.

“Het is de liefde voor de wereld, die de inzet van de mens vraagt om tegen het kwaad en gebrek in de wereld onophoudelijk te strijden”

De ontbrekende vleugel is voor mij het vangnet voor kwetsbare mensen

Het vangnet, het ongemak van een wereld met verschillende kansen, het verlangen naar heelheid, naar onderdak en naar een thuis.

Het is ook de spiegel van mijn ziel. Dankbaar voor het leven, tel ik mijn eigen zegeningen. Want ook in mijn leven had het ook anders kunnen lopen, als

Wat ik heb geleerd: kijk niet weg als je een dakloos medemens ontmoet door gêne of ongemak, maar groet hem of haar. Het minste wat je kunt doen.

Je onmacht en beperkingen onder ogen zien en desondanks toch doen wat mogelijk is. Soms tegen beter weten of twijfel in. Samen met zovelen een vonkje van hoop bieden. Moge het zo zijn!

Stilte

Collecte voor Toevlucht

Barmhartigheid en recht doen aan de misdeelden horen bij elkaar. Als twee vleugels. Omduw heeft in de bijna 45 jaren vanuit zijn diaconale presentie niet alleen oog voor de individuele mens en zijn acute nood, maar ook aan de wieg gestaan van diverse basisvoorzieningen voor de dakloze medemens, die nu niet meer zijn weg te denken in onze stad en onderdeel zijn van de mantel van barmhartigheid: De Sleep-in, het Smulhuis, en recent nog de dagopvang als onderdeel van de Koudweer Regeling in de winter. En wellicht in de nabije toekomst hitte-opvang in een koel kerkgebouw?

Zo'n 15 jaar geleden werd voor het eerst de nood van gedocumenteerde mannen die op straat bivakkeerden manifest. Ook als je geen papieren hebt, hoor je niet op straat te slapen. Onder het motto 'helpen onder protest' werd hun situatie zichtbaar gemaakt en de noodopvang 'Toevlucht' met vrijwilligers en collecten gerealiseerd met een bed, een bad en brood voor zo'n 24 personen. Het doel is om hen kortdurende opvang te bieden zodat zij vanuit rust weer zicht krijgen op hun mogelijkheden.

“Eindelijk een plek waar ik even op adem kan komen. Ik hoef 's ochtends niet mijn tas te pakken en naar buiten te gaan, maar ik mag hier blijven.”

Naast vrijwilligers blijft Toevlucht afhankelijk van particuliere giften, zeker nu de financiële steun vanuit de landelijke overheid is stopgezet, hoewel die van de stad gelukkig door blijft lopen.

Om je een idee te geven van hoe jouw bijdrage kan helpen, geef ik enkele voorbeelden van de kosten die 'Toevlucht' maakt:

- Een maaltijd voor onze 24 mannen kost ongeveer **€60 per dag**.
- Een week aan boodschappen voor brood, beleg en drinken kost rond de **€300 per week**.

Geef met gulle handen in het mandje of via de app op de liturgie voor deze "glimp van liefde".

René van Bommel, lid van zowel Janskerkgemeente als bestuur van Omduw